

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123013081
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123013081.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovince a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného: A. B., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 20.11.2023, č. k. 5PP/85/2023 - 22, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 8.2.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

- Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“ alebo aj „prvostupňový súd“) uznesením zo dňa 20.11.2023, č. k. 5PP/85/2023 - 22 rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len „odsúdený“) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 3.10.2019, sp. zn. 5T/35/2019.
- Proti uvedenému uzneseniu zahlásil odsúdený, na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.
- Odsúdený zahlásenú sťažnosť do konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu bližšie písomne neodôvodnil.
- Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia. Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.
- Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“ alebo aj „sťažnostný súd“) na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.
- Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.
- Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia uvedeného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti trestu odňatia slobody), nespĺňa prvú materiálu podmienku (vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie) ani druhú materiálu podmienku (dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho podmiennečnom prepustení na slobodu).
- V odôvodnení napadnutého uznesenia prvostupňový súd pri vyhodnocovaní splnenia prvej materiálnej podmienky, t. j. pri vyhodnocovaní polepšenia sa odsúdeného, poukázal na jeho

hodnotenie vypracované riaditeľom ÚVTOS a zistil, že správanie odsúdeného počas výkonu trestu v predchádzajúcom ústave Bratislava bolo prevažne na požadovanej úrovni, menšie nezhody so spoluobvineným boli riešené pohovorom. Disciplinárne potrestaný ani odmenený nebol. Správanie a vystupovanie odsúdeného v predchádzajúcom ústave Dubnica nad Váhom bolo na primeranej úrovni. Interné normy sa snažil dodržiavať, ale v pedagogickej dokumentácii má evidované negatívne poznatky týkajúce sa slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádzal do styku, ustrojenosti a dodržiavania časového rozvrhu dňa. Disciplinárne odmenený bol jedenkrát, disciplinárne potrestaný nebol. Správanie a vystupovanie odsúdeného v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou je na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa, až na jedno menšie previnenie, kedy po budičku spal na lôžku, sa snaží dodržiavať. Príkazy a nariadenia príslušníkov ústavu rešpektuje, zachováva zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. V tomto ústave nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný. V rámci vnútornej diferenciacie je umiestnený do diferenciačnej skupiny „B“. Odsúdený nie je pracovne zaradený na žiadnom pracovisku. Resocializačná prognóza sa u odsúdeného z hľadiska hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti javí ako menej priaznivá. Postoj odsúdeného k predchádzajúcej trestnej činnosti sa javí skôr ako formálny. Do budúca však verbalizuje, že trestnú činnosť nebude páchať. Hoci riaditeľ ústavu odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť s dohľadom, prvostupňový súd napriek tomu považuje prvú materiálnu podmienku za nespĺnenú, z dôvodu, že odsúdený plnil stanovené ciele programu iba čiastočne a iba čiastočne spĺňa v zmysle hodnotenia riaditeľa ústavu podmienky aj na podmiennečné prepustenie.

9. Vo vzťahu k druhej materiálnej podmienke, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, prvostupňový súd komplexne zhodnotil osobu odsúdeného, prihliadol na jeho predchádzajúci život, pričom vzal do úvahy, že odsúdený sa v minulosti opakovane dopúšťal trestnej činnosti a to napriek tomu, že mu boli ukladané podmiennečné tresty odňatia slobody, čo predstavuje množstvo príležitostí, ktoré súdy poskytli odsúdenému na to, aby v budúcnosti viedol svoj život riadne a v súlade so zákonom. Poukázal na to, že odsúdený sa dopustil trestnej činnosti aj v zahraničí. Prvostupňový súd preto skonštatoval, že doposiaľ uložené tresty neboli postačujúce na to, aby odsúdený zmenil svoje správanie k lepšiemu a poučil sa zo svojej trestnej minulosti, nakoľko sa dopustil pokračovacej trestnej činnosti, za ktorú mu bol rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/35/2019 zo dňa 3.10.2019 uložený spoločný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov, ktorý odsúdený aktuálne vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. V zmysle uvedeného ako aj s prihliadnutím na správanie odsúdeného v ústavoch na výkon trestu, hodnotenie riaditeľa ústavu, formálny postoj odsúdeného k predchádzajúcej trestnej činnosti, menej priaznivú resocializačnú prognózu a iba čiastočné splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie mal prvostupňový súd za to, že neexistuje dostatočná záruka, že odsúdený povedie po prepustení riadny život v súlade so zákonom.

10. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

11. Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmiennečné prepustenie. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného.

12. Pre pozitívne rozhodnutie súdu o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné, aby odsúdený počas tohto výkonu svojím správaním preukázal polepšenie, čo nemožno bez ďalšieho stotožniť len s dobrým správaním sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň je potrebná aj danosť reálneho predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude odsúdený viesť riadny život.

13. Pri vyhodnotení materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti a jeho správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, trestnú minulosť, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

14. Sťažnostný súd sa stotožňuje so závermi prvostupňového súdu v tom, ako posúdil prvú materiálnu podmienku, v kontexte toho, že boli evidované negatívne poznatky v správaní odsúdeného (vyskytli sa nedostatky v podobe menších nezhôd so spoluobvinenými, negatívne poznatky ohľadom slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádzal do styku, negatívne poznatky ohľadom

ustrojenosti a dodržiavania časového rozvrhu dňa), aj toho, že čiastočne plní stanovené ciele programu zaobchádzania a preukazuje len čiastočné splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie. Sice odsúdený si vytvoril priestor na udelenie 1 disciplinárnej odmeny, avšak ani v kontexte doposiaľ vykonanej časti uloženého trestu (nástup trestu dňa 3.3.2020), v tomto jeho správaní podľa názoru sťažnostného súdu nie je možné vidieť skutočné polepšenie. V prospech odsúdeného nemožno vyhodnotiť ani tú skutočnosť, že neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania či tú skutočnosť, že mu je venovaný individuálny prístup s dôrazom na dôsledné dodržiavanie interných noriem, ústavného poriadku, časového rozvrhu dňa, ustrojenosti a hygieny, pričom individuálne poradenstvo sa zameriava na posilňovanie zrelej stratégie sociálneho správania, rozvoj sebakritiky a anticipáciu možných následkov svojho konania. Sťažnostný súd má preto za potrebné pripomenúť, že odsúdený musí presvedčiť o trvalom a dlhodobom záujme a snahe polepšiť sa, čo je posudzované vzhľadom na jeho osobu, v kontexte spáchanej trestnej činnosti, jej charakteru, či početnosti. Snahu môže a musí preukázať v podobe takého správania vo výkone trestu, kedy súd nebude mať v tomto smere žiadne pochybnosti, čo sa v prípade odsúdeného nestalo. Vzhľadom na hodnotenie odsúdeného nie je možné jeho správanie v rámci výkonu trestu odňatia slobody posúdiť ako nasvedčujúce polepšeniu. Rovnako je potrebné prihliadnuť aj na zaradenie odsúdeného v ústave na výkon trestu, pričom bol zaradený na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, v súčasnosti si trest odňatia slobody vykonáva v diferenciálnej skupine „B“, čo rovnako svedčí o potrebe prísnejšieho režimu, ktorý je základom diferencovaného zaobchádzania.

15. Vo vzťahu k posúdeniu druhej materiálnej podmienky sťažnostný súd len opakuje, že osoba odsúdeného vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť a na menej priaznivú resocializačnú prognózu nedáva sťažnostnému súdu dostatočnú záruku, že prišlo k polepšeniu odsúdeného (v súlade s názorom prvostupňového súdu) a tento bude v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody viesť riadny život. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že na nápravu odsúdeného a uvedenie si negatívnych dôsledkov jeho konania nemali vplyv žiadne z predchádzajúcich uložených podmiennečných trestov, nakoľko sa od roku 2011 dopúšťal trestnej činnosti majetkového a hospodárskeho charakteru (opakovane krádež, úverový podvod, podvod, poškodzovanie cudzej veci) a bol i zahraničí odsúdený (odsúdenie súdu Amtsgericht Tiergarten pod sp. zn. 262 Js 2185/13 382 Ds 55/13). Z uvedených dôvodov, v prípade podmiennečného prepustenia odsúdeného, existuje pre okolitú spoločnosť vysoké riziko recidívy (opakované páchanie trestnej činnosti úmyselnej povahy s relatívne krátkymi časovými úsekmi medzi jednotlivými odsúdeniami, 7 záznamov v registri trestov, opakovane uložený podmiennečný trest odňatia slobody, ide o osobu páchajúcu trestnú činnosť od roku 2011, resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy, pričom aktuálne vykonáva spoločný trest odňatia slobody uložený za pokračovací zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, kedy mal u seba nebezpečné falzifikáty a úmyselne predkladal falošné eurobankovky pri platení), a preto nemožno dôvodne očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona. Je nevyhnutné zohľadniť aj tú skutočnosť, že odsúdený predchádzajúcimi podmiennečnými odsúdeniami mal možnosť na slobode preukázať, že vie viesť riadny život, no odsúdený tieto príležitosti nevyužil a opätovne sa dostal do rozporu so zákonom práve v podobe závažnejšej formy (pokračovacieho zločinu) trestnej činnosti, a preto niet sa prečo domnievať, že práve podmiennečné prepustenie z aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel, keď tento účel nebol doposiaľ naplnený žiadnym z predchádzajúcich trestov. V prípade odsúdeného teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

16. Aj sťažnostný súd má vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či odsúdený v budúcnosti v prípade podmiennečného prepustenia povedie riadny život, a preto je namieste konštatovať, že odsúdený nespĺňa všetky zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie a prvostupňový súd správne návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie zamietol.

17. Názor súdu o nesplnení materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie nedokáže, vzhľadom na vyššie uvedené, zmeniť ani príslub odsúdeného, že v budúcnosti sa takýchto chýb nemieni dopustiť, nechce sa vrátiť do takéhoto prostredia a je pripravený viesť riadny život, pričom k tomuto sťažnostný súd uzatvára, že tieto tvrdenia nepostačujú pre záver, že jeho náprava bola po čiastočnom výkone trestu odňatia slobody dovŕšená, resp. realizovaná v takej miere, že v ďalšom výkone trestu nie je potrebné pokračovať. Snahu odsúdeného o vedenie riadneho života v prípade prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu, ktorý by viedol tak, aby sa do budúcnosti nedostával do rozporu s právnymi normami, sťažnostný súd nijako nespochybňuje. To, čo vyvoláva dôvodné pochybnosti, je však skutočná ochota odsúdeného po zmene modelu jeho správania, ktorý sa premietal do opakovaných odsúdení za páchanie trestnej činnosti, a ktorý napriek tomu, že pred výkonom aktuálneho trestu odňatia slobody

bol zamestnaný, resp. vystriedal viacero zamestnaní, si pravdepodobne zlepšoval svoju životnú úroveň práve páchaním trestnej činnosti. Rovnako tak oľutovanie svojho protiprávneho konania v žiadosti o podmieňané prepustenie nedáva sťažnostnému súdu dostatočnú záruku na prisvedčenie záveru, že v prípade podmieňaného prepustenia by viedol riadny život, ktoré čiastočne odporuje jeho formálnemu postoju k predchádzajúcej trestnej činnosti. Sťažnostný súd preto pripomína, že postoj odsúdeného k vlastnej trestnej činnosti nevyhnutne musí vyhovovať nielen forme, ale aj podstate. Stotožnenie sa odsúdeného so správnosťou, zákonnosťou a spravodlivosťou jeho odsúdenia je nevyhnutnou súčasťou premeny odsúdeného, uvedomenia si jeho protiprávneho konania a dosiahnutia polepšenia, teda nestačí len samotné formálne oľutovanie tejto trestnej činnosti.

18. S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.